

Sygn. akt VI U 301/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	Michał Maśnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2016 r. w S.

sprawy W. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 29 marca 2016 roku znak: ENS/25/039108565

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił W. C. (1) prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

W. C. (1) zaskarżył powyższą decyzję, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w warunkach szczególnych pracował w okresach: od 15 września 1969r. do 28 lutego 1971r. w (...) nr 28 na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanik pojazdów samochodowych w kanale remontowym, od 1 kwietnia 1971r. do 1 maja 1973r. w Warsztacie (...) na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanik pojazdów samochodowych w kanale remontowym, od 18 sierpnia 1973r. do 27 maja 1974r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku monter samodzielnego oraz od 2 sierpnia 1979r. do 30 września 1990r. w (...)S. Oddział V P. kolejno na stanowiskach mechanika samochodowego, kierowcy, operatora koparki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie przedstawił świadectw pracy w warunkach szczególnych dotyczących spornych okresów zatrudnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. C. (1) urodził się w dniu (...). Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999r. wynosił ponad 25 lat.

Ubezpieczony nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Wniosek o emeryturę złożył w organie emerytalnym w dniu 2 lutego 2016 roku.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek o emeryturę – k. 1-8 plik II akt rentowych;
- karta przebiegu zatrudnienia - k. 40 plik (...).

W okresie od 15 września 1969 r. do 28 lutego 1971 r. W. C. (1) był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) (obecnie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o.) – (...) na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanika pojazdów samochodowych.

Ubezpieczony w ramach swoich obowiązków zajmował się w pełnym wymiarze czasu pracy naprawą i konserwacją podwozi. Pracował wówczas na hali, w której znajdowało się ponad 10 kanałów warsztatowo-najazdowych. Oprócz tego uczestniczył w zajęciach szkolnych. Lekcje odbywały się 3 razy w tygodniu po południu (rozpoczynały się około 16.00-17.00).

Niesporne, a nadto dowody:

- świadectwo pracy – k. 12 plik II akt rentowych;
- pisemne oświadczenie ubezpieczonego z 26.02.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka M. B. z 14.03.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka H. K. z 20.02.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 34-34v, 71v akt sądowych;
- zeznania świadka M. B. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 69-69v akt sądowych;
- zeznania świadka H. K. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 70v akt sądowych.

Następnie w okresie od 1 kwietnia 1971 r. do dnia 1 maja 1973 r. ubezpieczony pobierał praktyczną naukę zawodu w Warsztacie (...).

Do ubezpieczenia społecznego z tego tytułu zatrudniania na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu W. C. był zgłoszony w okresie od 1 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1971 r. i od 1 sierpnia 1972 r. do 5 czerwca 1973 r.

W dniu 6 czerwca 1973 r. W. C. (1) ukończył naukę w dwuletniej (...) Szkole Zawodowej (...) w S. w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych.

W warsztacie prowadzonym przez J. G. (1) wykonywane były kompleksowe naprawy i przeglądy samochodów osobowych. W warsztacie znajdowały się dwa stanowiska remontowe. Pierwsze z kanałem remontowym, drugie bez kanału remontowego. Pracownicy, w tym uczniowie, których było tylko kilku, wykonywali różne prace związane z mechaniką samochodową, prace elektryków samochodowych, naprawiali silniki i gaźniki. Prace w kanałach remontowych zajmowały około 50% do 80% ogólnego czasu pracy, który zazwyczaj był znacznie dłuższy niż 8 godzin.

Dowody:

- potwierdzenie ubezpieczenia – k. 12 plik (...);
- pisemne oświadczenie ubezpieczonego z 6.04.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka K. G. (1) z 6.04.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka R. M. z 14.03.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w T. – koperta k. 33 akt sądowych, w szczególności: świadectwo ukończenia (...) z 6.06.1973 r.;
- zaświadczenie Izby Rzemieślniczej z 6.06.2016 r. – k. 5 akt sądowych;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 34-34v, 71v akt sądowych;
- zeznania świadka R. M. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 70v-71 akt sądowych;
- zeznania świadka K. G. (2) w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 71 akt sądowych.

W okresie od 18 sierpnia 1973 r. do 27 maja 1974 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku montera samochodowego.

W tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się naprawą autobusów w kanale remontowym, wykonując prace przy naprawie podwozi autobusów. Pracował na hali, na której znajdowało się 5 kanałów remontowych.

W. C. nie wykonywał prac poza kanałem remontowym. Naprawami elektryki, czy blacharki zajmowali się inni pracownicy

Dowody:

- świadectwo pracy – k. 14 plik (...);
- pisemne oświadczenie ubezpieczonego z 3.04.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka W. P. z 4.04.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka B. N. z 3.04.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w MPK – koperta k. 23 akt sądowych , w szczególności: umowa o pracę - k. 4, angaże;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 34-34v, 71v akt sądowych;
- zeznania świadka W. P. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 69v-70 akt sądowych;
- zeznania świadka B. N. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 70 akt sądowych.

W okresie od 2 sierpnia 1979 r. do 30 września 1990 r. W. C. (1) był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)S. Oddziale V P. kolejno na stanowiskach mechanika samochodowego, kierowcy, operatora koparki.

Jako mechanik samochodowy w (...) S. ubezpieczony pracował w okresie od 2 sierpnia 1979 r. do 11 marca 1985 r. oraz od 24 sierpnia 1987 r. do 31 stycznia 1988 r. W tym czasie zajmował się naprawą pojazdów ciężarowych w kanale remontowym. Pracę w kanale remontowym wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo w czasie zatrudnienia na stanowisku mechanika powierzano mu czasowo obowiązki kierowcy (...) -pogotowie techniczne.

Umowy w tym zakresie zawarto w dniu 27 czerwca 1983 r. (na okres do 21 marca 1983 r.) oraz w dniu 16 września 1987 r.

W okresie 12 marca 1985 r. do 23 sierpnia 1987 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego. Jako kierowca kierował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy samochodem ciężarowym o ciężarze powyżej 3,5 tony: T., wywrotka.

W ostatnim okresie zatrudnienia od 1 lutego 1988 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę operatora ciężkiego sprzętu budowlanego – koparki i żurawia samochodowego.

W. C. od 10 lipca 1980r. posiada prawo jazdy kat. B i C. Ponadto w dniu 1 lutego 1986 r. ukończył kurs maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych – koparek jednonaczyniowych. Następnie, w dniu 20 czerwca 1988 r. ukończył kurs w zakresie obsługi żurawi samojezdnych P.-161, H., koparko-żurawia i (...)63.

Dowody:

- świadectwo pracy – k. 20 plik (...);
- pisemne oświadczenie ubezpieczonego z 24.02.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka H. P. z 1.03.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- pisemne zeznania świadka H. Ł. (1) z 28.02.2016 r. – koperta k. 3 akt sądowych;
- akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w T. – koperta k. 33 akt sądowych, w szczególności: pismo pracodawcy z 10.03.1989, odpis zaświadczenia nr 10.149 z 11.02.1989r. zaświadczenia o ukończeniu kursu doskonalącego z 5.12.1988r. i z 20.06.1988r., wynik badania psychologicznego z 2.05.1988r., skierowanie na badania lekarskie z 16.02.1988r., opinia z 1.02.1988r., pismo pracodawcy z 2.09.198 r., odpis uprawnień z 1.02.1986r., zaświadczenie o ukończeniu kursu z 31.01.1986r., zaświadczenie lekarskie z 27.01.1983r., skierowanie na badania z 4.02.1985r., odpis prawa jazdy, angaż z 11.03.1985r., opinia z 31.01.1983r., angaż z 1.02.1988r., karta obiegowa przyjęcia do pracy z 19.07.1979r., umowa o pracę z 2.08.1979r., umowa o pracę z 16.08.1979r., angaże z 27.08.1980r., z 30.11.1980r., z 28.02.1982r., z 9.02.1983r., z 1.03.1984r., z 10.08.1984r., z 17.09.1984r., zakres obowiązków kierowcy, angaż z 12.03.1985r., z 19.03.1986r., z 6.08.1986r., z 23.02.1987r., z 8.08.1987r., z 24.08.1987r., z 5.02.1988r., z 7.03.1988r., z 10.05.1988r., z 5.09.1988r., z 23.02.1989r., z 19.06.1989r., z 17.08.1989r., z 28.09.1989r., z 29.11.1989r., z 29.12.1989r., z 27.02.1990r., z 20.07.1990r., karta obiegowa zwolnienia z 27.09.1990r., umowy o prace dodatkowe z 16.09.1987r. i z 27.06.1983r.;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 34-34v, 71v akt sądowych;
- zeznania świadka H. Ł. (1) wersji elektronicznej oraz protokół – k. 71-71v akt sądowych;
- zeznania świadka H. P. w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 71v akt sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisów art. 24 ust. 1b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 1440 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) - mężczyznom urodzonym po dniu 30 września 1953 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 67 lat, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

W ust. 2 wskazano, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac zaliczanych do prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zamieszczony został w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Przepis §4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi przy tym, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl przepisu §2 powołanego aktu prawnego, okresami pracy uzasadniającymi prawo do emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o którym mowa stwierdza przy tym zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W załączniku do powyższego rozporządzenia, w Wykazie A w dziale XIV, dotyczącym prac różnych pod pozycją 16 wskazano, że pracami w warunkach szczególnych są również „**prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych**”, z kolei w dziale V dotyczącym prac wykonywanych w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, pod pozycją 3 jako prace w warunkach szczególnych wskazano **prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych**”, zaś w dziale VIII, zatytułowanym „W transporcie i łączności”, w podtytule (...), pod pozycją 3 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace kierowców do prac w warunkach szczególnych należą **prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony**, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

Rozporządzenie z 7 lutego 1983r. jest aktem prawa powszechnego, odnoszącym się do pracowników wszystkich branż. Dodatkowo, w przepisie §1 ust. 2 zamieszczono jednak upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralnych związków spółdzielczych do ustalenia - w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych - w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. W praktyce upoważnienie to oznacza jednak tylko tyle, że poszczególni ministrowie mogą ewentualnie doprecyzować rodzaje owych stanowisk pracy. W przypadku branży, w jakiej zatrudniony był ubezpieczony, określenia stanowisk pracy, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych dokonał Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w zarządzeniu nr 9 z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach

uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty. W załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, w dziale nr V pod. 3 doprecyzowano, że do prac maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych należą m.in. prace maszynisty koparek i ładowarek jednoznaczyniowych i wielonaczyniowych, maszynisty żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych.

W. C. (1) w toku niniejszego postępowania domagał się doliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 15 września 1969r. do 28 lutego 1971r. w (...) nr 28 na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanika pojazdów samochodowych w kanale remontowym, od 1 kwietnia 1971r. do 1 maja 1973r. w Warsztacie (...) na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanika pojazdów samochodowych w kanale remontowym, od 18 sierpnia 1973r. do 27 maja 1974r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku monterka samochodowego oraz od 2 sierpnia 1979r. do 30 września 1990r. w (...)S. Oddziale V P. kolejno na stanowiskach mechanika samochodowego, kierowcy, operatora koparki. Organ emerytalny odmówił uwzględnienia tego wniosku z uwagi na nielegitymowanie się przez ubezpieczonego świadectwami wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie pozostałych przesłanek wymaganych do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury nie zostało natomiast przez organ emerytalny zakwestionowane.

Mając na uwadze powyższe, w pierwszej kolejności sąd zwrócił uwagę, iż faktem jest, że zgodnie z §2 ust.2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.), okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowym. W tym miejscu podkreślenia bowiem wymaga, iż wydanie lub niewydanie przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie rodzi żadnych skutków materialnoprawnych. Zaświadczenie to jest bowiem jedynie dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.), wydawanym dla celów dowodowych, a okoliczności w tym dokumencie potwierdzone przez pracodawcę podlegają weryfikacji zarówno w postępowaniu sądowym, jak i w postępowaniu przed organem rentowym. Określenie stanowiska pracy i jej charakteru wskazane w wystawionym przez pracodawcę świadectwie pracy nie wiąże zatem sądu, który na podstawie całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ocenia, czy ubezpieczony pracował – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – w warunkach szczególnych. Samodzielnie sąd ustala również, jak zakwalifikować pracę wnioskodawcy w odniesieniu do wykazu prac określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma bowiem istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W niniejszej sprawie w ramach postępowania dowodowego sąd przeprowadził dowód z dokumentów zawartych w aktach emerytalnych ubezpieczonego oraz w jego aktach osobowych z okresu zatrudnienia w (...) i MPK. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też zostały uznane za miarodajne. Za wiarygodne uznał sąd także zeznania świadków oraz korespondujące z nimi wyjaśnienia ubezpieczonego. Oceniając zeznania świadków sąd miał na względzie, że

przesłuchane osoby są osobami obcymi dla ubezpieczonego i nie mają żadnego interesu w tym, by nieprawdziwie zeznawać na jego korzyść, narażając się jednocześnie na odpowiedzialność karną. Zeznania przesłuchanych świadków były przy tym spójne, konsekwentne i zbieżne ze sobą wzajemnie, nie budząc jakichkolwiek wątpliwości sądu co do ich wiarygodności. Świadczyli oni byli pracownikami zakładów pracy, których dotyczy spór, w okresach pokrywających się z okresem zatrudnienia ubezpieczonego, mieli zatem bezpośrednią wiedzę dotyczącą warunków jego zatrudnienia.

Przechodząc od omówienia wniosków, do jakich doszedł sąd, na wstępie trzeba podkreślić, że aby możliwym było przyznanie W. C. prawa do emerytury konieczne było wykazanie przez ubezpieczonego, że w warunkach szczególnych pracował we wszystkich wskazywanych przez siebie zakładach pracy.

Po pierwsze bowiem, jeśli chodzi o okres zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) (obecnie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o.) – (...), ewentualnemu zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych – jak i do ogólnego stażu ubezpieczeniowego - mógłby podlegać co najwyżej okres zatrudnienia ubezpieczonego dopiero od 10 kwietnia 1970 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej okresem składkowym jest okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 roku. Ponadto zastosowanie w tym zakresie znajdują przepisy ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226). Zgodnie z art. 1 tej ustawy za młodocianego uważane były osoby, które ukończyły 14 lat, a nie przekroczyły 18 roku życia. Stosownie jednak do art. 2 tej ustawy (zmienionego na mocy art. 45 ustawy z dnia 15 lipca 1961 roku o rozwoju oświaty i wychowania) wzbronione było zatrudnianie osób, które nie osiągnęły 15 lat życia. Mając to na uwadze przyjąć należało, że uwzględnieniu w stażu ubezpieczeniowym W. C. – zarówno ogólnym, jak i ewentualnie w warunkach szczególnych - mógł podlegać wyłącznie okres jego zatrudnienia po osiągnięciu 15 roku życia, a zatem okres od 10 kwietnia 1970 r. do 28 lutego 1971 r.

W tej sytuacji – mając na uwadze wskazywane przez ubezpieczonego okresy, w których miał pracować w warunkach szczególnych - aby odwołanie okazało się zasadne, ubezpieczony musiałby wykazać, że w warunkach szczególnych pracował we wszystkich wskazywanych przez siebie zakładach pracy. Dopiero bowiem uwzględnienie okresów zatrudnienia od 10 kwietnia 1970 r. do 28 lutego 1971 r. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...), od dnia 1 kwietnia 1971 r. do 1 maja 1973 r. w Warsztacie (...), od dnia 18 sierpnia 1973 r. do 27 maja 1974 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. oraz od dnia 2 sierpnia 1979 r. do 30 września 1990 r. w (...)S. Oddział V P. pozwoliłoby na stwierdzenie, że W. C. (1) legitymuje się wymaganym co najmniej 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Tymczasem zgromadzony materiał dowodowy dawał podstawy jedynie do przyjęcia, że w warunkach szczególnych ubezpieczony pracował wyłącznie w okresie zatrudnienia od 18 sierpnia 1973 r. do 27 maja 1974 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku montera samochodowego oraz od 2 sierpnia 1979 r. do 30 września 1990 r. w (...)S. Oddział V P., kolejno na stanowiskach mechanika samochodowego, kierowcy, operatora koparki. Odnośnie do okresu zatrudnienia w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S. sąd zwrócił bowiem uwagę, że świadkowie W. P. i B. N. potwierdzili, że w omawianym okresie do obowiązków ubezpieczonego należało wyłącznie wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy napraw pojazdów samochodowych w kanałach remontowych. Z kolei odnośnie do okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...)S. Oddział V P., fakt wykonywania przez W. C. pracy w warunkach szczególnych w tym czasie znalazł potwierdzenie zarówno w zeznaniach ubezpieczonego i świadków H. Ł. (2) i H. P., jak i w dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych ubezpieczonego z omawianego okresu zatrudnienia. Z wszystkich tych dowodów wynika bezsprzecznie, że w okresie zatrudnienia na stanowisku mechanika samochodowego W. C. zajmował się tylko naprawą pojazdów ciężarowych w kanale remontowym, wykonując taką pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na ich podstawie można też ustalić, że w okresie zatrudnienia jako kierowca samochodu ciężarowego ubezpieczony kierował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy samochodem ciężarowym marki T. o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, a ponadto, iż w ostatnim okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę operatora ciężkiego sprzętu budowlanego – koparki i żurawia samochodowego (legitymował się też w tym czasie stosownymi uprawnieniami).

Ustalenie, że ubezpieczony w powyższych okresach niewątpliwie wykonywał prace w warunkach szczególnych okazało się niewystarczające dla uznania odwołania za uzasadnione, gdyż oba te okresy łącznie były krótsze niż 15 lat.

Sąd nie miał bowiem podstaw, by uznać, iż w warunkach szczególnych ubezpieczony pracował również w okresie zatrudnienia od 1 kwietnia 1971 r. do 1 maja 1973 r. w Warsztacie (...).

W tym miejscu trzeba przypomnieć, że definicję ustawową „pracy w szczególnych warunkach” zawiera przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze). Przy takiej koncepcji - z uwagi na podnoszony przez ubezpieczonego argument, że swoje obowiązki u J. G. wykonywał również i w dużej części w kanałach remontowych - istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miała częstotliwość wykonywania przez W. C. napraw pojazdów mechanicznych w kanale remontowym. Jak jednak wynika z ustaleń poczynionych przez sąd w oparciu o zeznania świadków i samego ubezpieczonego, ubezpieczony nie zawsze wykonywał pracę właśnie takiego rodzaju. Oceniając czas pracy w kanałach remontowych świadkowie wskazali bowiem, że ich zdaniem zajmowało to ubezpieczonemu połowę czasu pracy, natomiast w ocenie ubezpieczonego - 80% czasu pracy. Nie bez znaczenia był przy tym fakt, że pracodawca W. C. był w owym czasie zwykłą osobą fizyczną, prowadzącą we własnym zakresie własny (prywatny) warsztat samochodowy. Biorąc pod uwagę tak ówczesne realia, jak i opis owego warsztatu i wykonywanych w nim prac przedstawiony przez świadków i samego ubezpieczonego, nie sposób było uznać, aby praca w nim w ogóle mogła być zorganizowana tak, aby pracownicy wykonywali pracę wyłącznie w kanałach remontowych. Po pierwsze bowiem, warsztat ten nie był wyspecjalizowany wyłącznie w naprawach podwozi i wykonywane w nim były inne naprawy, po drugie zaś, jednocześnie naprawiano więcej niż jeden pojazd, podczas gdy warsztat był wyposażony tylko w jeden kanał remontowy.

Z powyższych względów nie zachodziła już de facto potrzeba szczegółowego analizowania, czy do stażu pracy W. C. w warunkach szczególnych można by było ewentualnie dodatkowo doliczyć okres jego zatrudnienia od 10 kwietnia 1970 r. do 28 lutego 1971 r. w (...) nr 28 na stanowisku ucznia praktycznej nauki zawodu - mechanika pojazdów samochodowych w kanale remontowym. Nawet bowiem gdyby w niniejszej sprawie wykazano, że w tym czasie ubezpieczony rzeczywiście pracował w warunkach szczególnych, nie doprowadziłoby to do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury, gdyż nawet z tym okresem łączny udowodniony przez niego okres wykonywania takiej pracy nie przekraczałby 15 lat.

Kierując się wyżej opisanymi względami, sąd oddalił odwołanie, o czym orzeczono w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.